

2 Financování výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu

Veřejné tuzemské zdroje určené k provádění VaVal tvoří především státní rozpočet na VaVal, jehož návrh každoročně schvaluje vláda způsobem definovaným zákonem č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů. Po zapracování do systému státního rozpočtu je výše podpory VaVal každoročně zařazena jako jmenovitá položka v jednotlivých kapitolách zákona o státním rozpočtu ČR. Výše podpory je každoročně stanovena zákonem o státním rozpočtu.

2.1 Proces tvorby návrhu státního rozpočtu na výzkum a vývoj

Příprava návrhu státního rozpočtu na VaVal je kontinuální a komplexní proces ilustrativně popsán ve schématu 2.1 níže. Podle § 35 odst. 2 písm. k) a l) zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací RVVI zabezpečuje zpracování návrhu výše celkových výdajů na VaVal jednotlivých rozpočtových kapitol a jejich střednědobý výhled. Od roku 2015 je státní rozpočet VaVal koncipován jako součást přípravy na období po roce 2020, kdy vzniká riziko poklesu podílu výdajů na VaVal financovaných z veřejných zdrojů způsobeného očekávaným útlumem zdrojů EU.

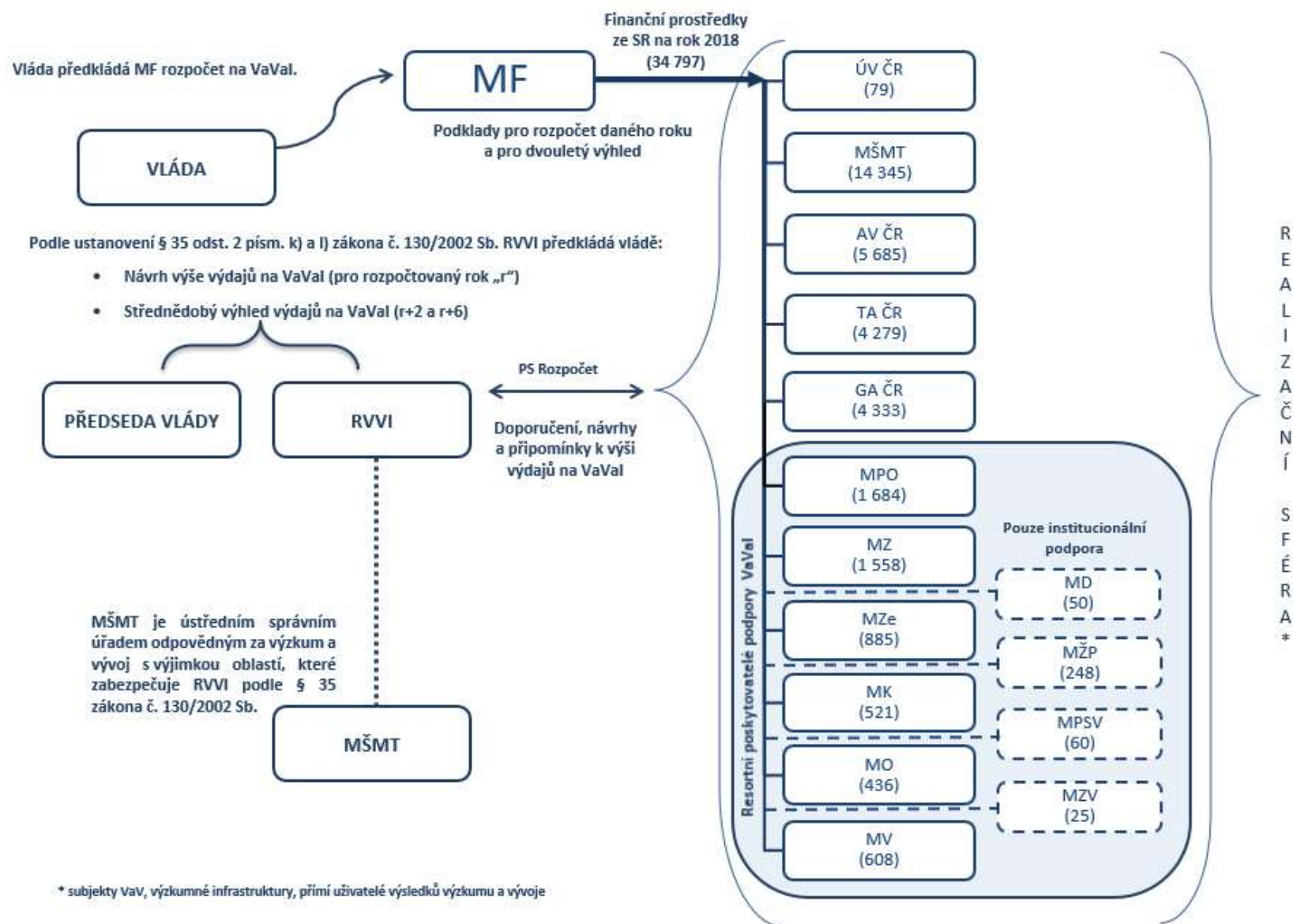
Návrh výdajů státního rozpočtu vychází z dokumentu *Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016–2020* (NP VaVal), v průběhu roku 2018 byla zpracována Zpráva o hodnocení plnění opatření Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016–2020, schválená vládou České republiky v únoru 2019. Součástí Zprávy je aktualizace NP VaVal na období 2019–2020, která byla připravena v kontextu navržených úprav opatření popsanych ve Zprávě¹.

Posílit financování VaVal po roce 2020 si klade za cíl Inovační strategie České republiky 2019–2030 (Inovační strategie), kterou vláda schválila svým usnesením ze dne 4. 2. 2019 č. 104. Intenzivní přípravy Inovační strategie probíhaly v druhé polovině roku 2018 jako reakce na záměr vlády podpořit českou vědu, výzkum a inovace tak, aby se Česká republika v průběhu příštích 12 let zařadila mezi inovační lídry Evropy. Jedním z cílů Inovační strategie je „posílit financování výzkumu a vývoje (měřeno jako % HDP): 2020: 2,0 %, 2025: 2,5 %, 2030: 3,0 %, tj. každý rok růst o 0,1 p. b., z toho nárůst na 1 % z veřejných zdrojů, a z podnikatelských zdrojů pak na 1,5 % v roce 2025 a na 2 % v roce 2030.“ V příštích letech tedy bude návrh výdajů mimo NP VaVal zohledňovat také cíle Inovační strategie.

---

¹ Z popisu a relevantních dat k plnění opatření vyplynulo, že většina jich byla splněna nebo je plněna průběžně. Z důvodu zachování kontinuity bylo nutné v plnění opatření pokračovat do konce platnosti NP VaVal tedy do konce roku 2020. U některých opatření vzešla potřeba modifikace nástroje k jejich plnění. S tím souviselo sloučení některých opatření do jednoho či naopak rozdělení jednoho původního opatření na dvě samostatná. Vzhledem ke krátkému času se však účinek opatření nemohl ještě projevit změnou statistických ukazatelů.

Schéma 2.1: Tvorba návrhu Výdajů SR na VaVal na rok 2018 (v mil. Kč): odpovědnost kapitol, role ústředního orgánu a finanční toky (bez evropských finančních zdrojů a jejich spolufinancování ze SR)

Návrh výdajů je od roku 2017 strukturován do 15 rozpočtových kapitol, kdy se na základě návrhu RVVI opět poskytovateli staly 4 ministerstva: MD, MŽP, MZV a MPSV. Tyto kapitoly jsou však poskytovateli pouze institucionální podpory. Celkové rozpočtované výdaje na VaVal byly v roce 2018 schválené zákonem ve výši 34 797 mil. Kč, přičemž kapitola Úřadu vlády ČR zahrnovala pouze náklady na činnost RVVI a prostředky na věcné nebo finanční ocenění mimořádných výsledků, a to ve výši 79 mil. Kč. Kapitoly Akademie věd ČR, Grantová agentura ČR a Technologická agentura ČR obsahují náklady na činnost, některé další rozpočtové kapitoly zase obsahují prostředky na pořádání veřejných soutěží a hodnocení projektů a výdajů na věcné nebo finanční ocenění mimořádných výsledků, tyto rozpočtované prostředky na „provoz“ činily v roce 2018 2 065 mil. Kč (tj. 5,9 %). Všechny kapitoly kromě Úřadu vlády ČR pak zahrnují především výdaje určené k rozdělení jednotlivým subjektům provádějícím VaVal, tyto prostředky byly rozpočtovány na rok 2018 ve výši 32 653 mil. Kč.

Pro zefektivnění a zpřesnění komunikace s jednotlivými rozpočtovými kapitolami bylo od roku 2014 postupně zřízeno několik pracovních skupin (PS Rozpočet I–V), ze kterých se v průběhu příštích let konsolidovala jediná pracovní skupina poskytovatelů veřejné podpory. RVVI ve snaze docílit užší spolupráce s poskytovateli nově schválila a jmenovala zpravodaje z členů RVVI pro jednotlivé oblasti VaVal (a tedy i pro jednotlivé poskytovatele) na svém mimořádném zasedání dne 7. 9. 2018.

MŠMT má jako ústřední správní orgán odpovědný podle kompetenčního zákona za VaV jako poskytovatel výrazně nejvyššího podílu podpory VaVal z veřejných prostředků (cca 41 % podpory ze státního rozpočtu) a jako řídicí orgán OP VVV – programu s nejvyššími příjmy ze zdrojů ESIF – dlouhodobě značný vliv na zpracování návrhu rozpočtu VaVal. Kromě mimořádně velkého objemu obvyklých výdajů za organizace zřízené a řízené MŠMT uplatňuje MŠMT v návrhu výdajů i specifické položky mimoresortního dosahu, jmenovitě výdaje na: (i) rozvoj výzkumných organizací, jejichž nadřízený orgán není poskytovatelem podpory VaVal, (ii) mezinárodní spolupráci ČR ve VaV a (iii) podporu projektů velké výzkumné infrastruktury. Dále je MŠMT pro období tzv. udržitelnosti poskytovatelem podpory projektům z programů Národní program udržitelnosti I a II (NPU I a II), kdy každé z center vybudovaných z OP VaVpl může získat podporu v rámci jednoho projektu v NPU I nebo NPU II, v budoucnu se počítá s postupným přesunem této podpory na udržitelnost do položky podpory na RVO. V případě podpory na RVO výzkumných organizací, jejichž nadřízený orgán není poskytovatelem podpory VaVal, došlo po roce 2017 k narovnání situace, kdy se kompetence přidělování RVO přesunuly ve většině případů zpět na svého zřizovatele a MŠMT tak ve skutečnosti v roce 2018 financovalo pouze jednu mimoresortní výzkumnou organizaci, jejímž zřizovatelem je Český úřad zeměměřičský a katastrální. Podobnou situaci v případě rozdělování RVO mimoresortním výzkumným organizacím má ještě Ministerstvo vnitra, které přiděluje RVO třem mimoresortním výzkumným organizacím, se zřizovateli Ministerstvem spravedlnosti a Státním úřadem pro jadernou bezpečnost.

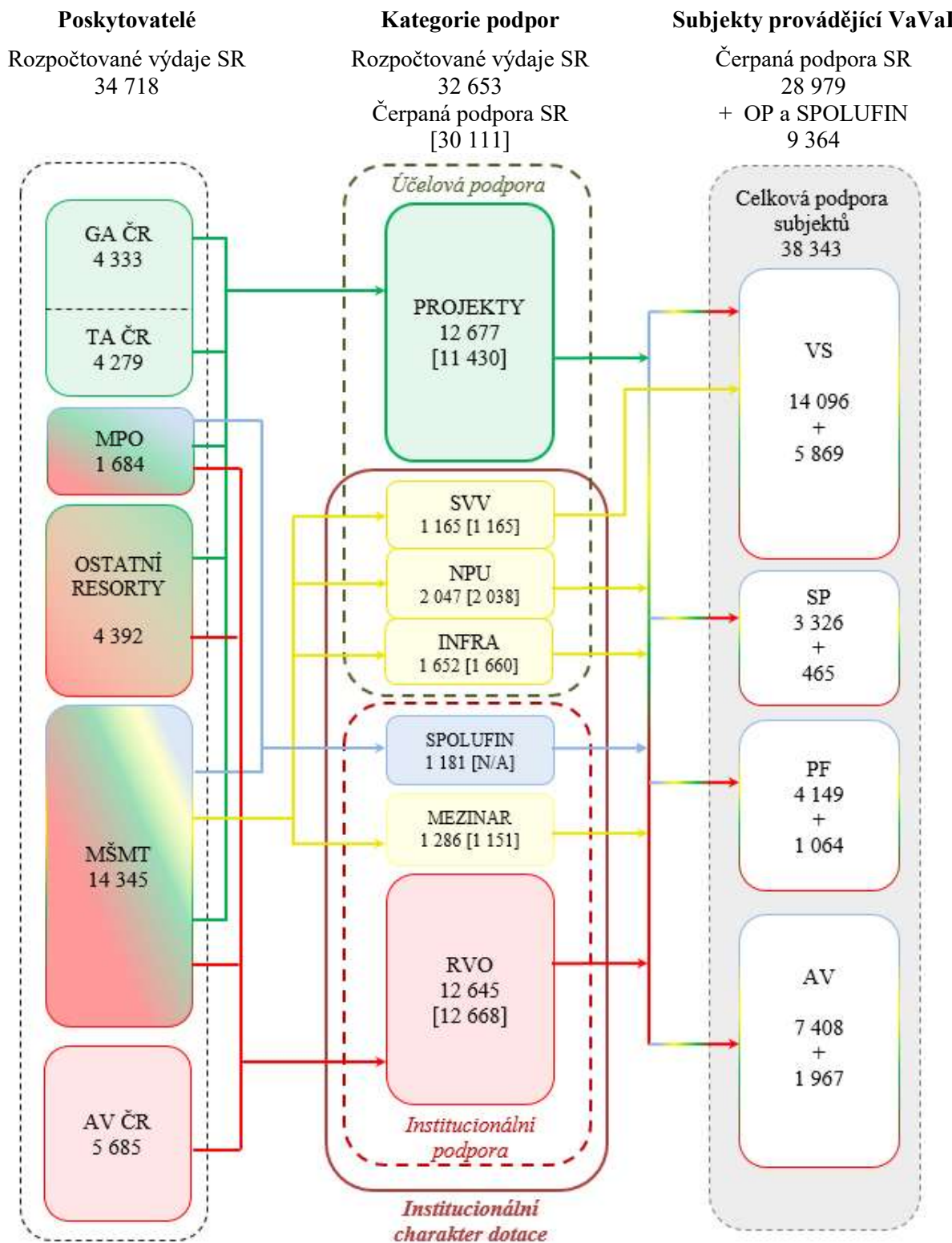
2.2 Kategorie podpory VaV v ČR a struktura poskytovatelů a příjemců

Prostředky státního rozpočtu byly v roce 2018 distribuovány subjektům provádějícím VaVal prostřednictvím 14 poskytovatelů, což je patrné ze schématu 2.2. Poskytovatelé k distribuci používají kategorie podpor vymezené zákonem o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Většina poskytovatelů využívá programy a granty (v závislosti na tom, zda jsou směřovány do základního nebo aplikovaného výzkumu) jako hlavní kategorie účelové podpory (PROJEKTY) a prostředky na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací jako hlavní kategorii institucionální podpory (RVO). Kategorie spolufinancování operačních programů ve VaVal ze státního rozpočtu (SPOLUFIN) je vázána na strukturální fondy v oblasti VaVal, proto s ní nakládají MŠMT a MPO. MŠMT navíc odpovídá za zbylé kategorie vymezené zákonem o podpoře VaVal. Jedná se o podporu velkých infrastruktur (INFRA), mezinárodní spolupráci ČR ve výzkumu a vývoji realizovanou na základě mezinárodních smluv (MEZINAR) a podporu na specifický vysokoškolský výzkum (SVV). Zvláštní význam mají Národní programy udržitelnosti I a II (NPU), které jsou ve smyslu zákona o podpoře VaVal programy účelové podpory, avšak mají pomoci zajistit udržitelnost projektů financovaných z prioritních os 1 a 2 OP VVV (Evropská centra excelence, Regionální centra výzkumu a vývoje), čímž se od jiných programů výrazně liší.

Zákonem č. 457/2016 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2017 byly schváleny výdaje na VaVal ve výši 32,66 mld. Kč, což představovalo navýšení o 3,57 mld. Kč oproti roku 2016. V roce 2017 se podařilo zákonem č. 474/2017 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2018 docílit dalšího významného meziročního navýšení rozpočtu, a to přesto, že RVVI poprvé významněji zohlednila při tvorbě návrhu rozpočtu na VaVal výši nároků z nespotřebovaných výdajů (NNV) u jednotlivých poskytovatelů. Celkové výdaje pro rok 2018 vzrostly o 2,14 mld. Kč, tj. o 6,5 %, na 34,80 mld. Kč, kdy u institucionálních výdajů došlo k navýšení o 0,83 mld. Kč (tj. 5,1 %) a u účelových výdajů o 1,30 mld. Kč (tj. 8 %). Největšího objemu navýšení bylo docíleno u TA ČR (765 mil. Kč, tj. 23 %), AV ČR (552 mil. Kč, tj. 10,7 %) a MŠMT (417 mil. Kč, tj. 3 %).

Schéma 2.2 znázorňuje, že jednotlivé skupiny příjemců mohou využívat všech kategorií podpor ze SR s výjimkou SVV, který je primárně určen vysokým školám. Vícezdrojové financování od několika poskytovatelů pomocí různých nástrojů má pro příjemce výhody v možnosti kombinování více zdrojů financování dle potřeb subjektu v souladu s jeho strategií provádění VaVal. Vysoký podíl finančních prostředků, který je složen z velkého množství časově nesouběžných účelových podpor, může způsobovat finanční nestabilitu subjektů a bránit dlouhodobému strategickému plánování v oblasti lidských zdrojů i výzkumných cílů. Navíc v situaci, kdy je možné takto kombinovat mnoho nástrojů od různých poskytovatelů, je velmi komplikované předcházet duplicitám či multiplicitám ve financování. Pro strategické plánování rozpočtových výdajů na VaVal na národní úrovni je mimo jiné zásadní rozlišovat jednotlivé kategorie podpor ve smyslu jejich potenciálního přínosu.

Schéma 2.2: Způsob financování výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu s objemy vynaložených prostředků v roce 2018 (v mil. Kč)

AV – veřejné výzkumné instituce, které zřídila AV ČR dle zákona č. 341/2005 Sb.; **PF** – právnické a fyzické osoby, jednotlivci a instituce nespádající do žádné z výše uvedených skupin, např. akciová společnost, společnost s ručením omezeným, obecně prospěšná společnost, nadace, občanské sdružení; **VS** – vysoké školy (veřejné, státní a soukromé); **SP** – státní příspěvkové organizace, organizační složky státu a veřejné výzkumné instituce mimo ústavů AV ČR a státních vysokých škol

PROJEKTY – grantový nebo programový projekt; **SVV** – specifický vysokoškolský výzkum; **INFRA** – projekty velkých výzkumných infrastruktur; **NPU** – Národní program udržitelnosti I a II; **SPOLUFIN** – spolufinancování OP; **MEZINAR** – mezinárodní spolupráce; **RVO** – dlouhodobý koncepční rozvoj VO.

Zákon o podpoře VaVal jednoznačně odděluje účelové a institucionální financování, avšak některé kategorie podpor jsou řazeny do účelového financování, přestože svým charakterem odpovídají spíše institucionálnímu. Z analytického pohledu je vhodnější řadit kategorie SVV, INFRA a rovněž NPU k institucionálním podporám, neboť kategorie SVV, INFRA a NPU mají podobné efekty jako RVO, tj. podporují stabilitu a rozvoj výzkumné základny.² Naopak kategorie SPOLUFIN a částečně také MEZINAR mají spíše účelový charakter, protože jsou spolufinancovány projekty vybranými na základě soutěže, nicméně v případě kategorie MEZINAR bylo formou projektů čerpáno pouze 34 mil. Kč, zbylých 1 117 mil. Kč byly poplatky za účast ČR v mezinárodních programech VaV a za členství v mezinárodních organizacích VaV. Obecně projekty mají konkrétní cíle, obvykle oborově specifické a předem vymezené ve strategických dokumentech na národní či resortní úrovni³ (výjimku tvoří projekty zaměřené na podporu tzv. horizontálních aktivit, např. mezinárodní spolupráce, excellence, konkurenceschopnost, apod.). Pro úspěch projektu není rozhodující, kdo je příjemcem podpory, ale zda je generován cílový výstup a je-li výstup přínosný pro konkrétní odvětví hospodářské činnosti nebo celou společnost.

Schéma 2.2 rovněž uvádí kvantifikované finanční toky za rok 2018. Je z něj patrné rozdělení výdajů na jednotlivé rozpočtové kapitoly ve výši schválené zákonem č. 474/2017 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2018 (levý sloupec obrázku; bez kapitoly Úřad vlády ČR, který fakticky není poskytovatelem). V prostředním sloupci jsou znázorněny finanční toky rozdělené na kategorie podpor ve výši schválené zákonem, současně je zde uvedena čerpaná podpora vykazovaná v IS VaVal (v hranaté závorce). Pravý sloupec schématu pak udává finanční objemy čerpané subjekty provádějícími VaVal. Prostředky SR skutečně čerpané subjekty VaVal v roce 2018⁴ jsou v součtu rozdílné od prostředků čerpaných na jednotlivé kategorie podpor, rozdíl činil cca 1 132 mil. Kč. Tento rozdíl vznikne po odpočítání kategorie MEZINAR v pravém sloupci, neboť přes 1,1 mld. Kč byla vyplacena přímo mezinárodními organizacím, dále necelých 16 mil. Kč bylo z kategorie PROJEKTY vyplaceno zahraničním subjektům. Problematické je odlišit čerpané prostředky v případě operačních programů (OP VVV a OP PIK) na část EU a část ze SR (SPOLUFIN), neboť v datech evidovaných v IS VaVal je čerpaná podpora vykazovaná dohromady, proto je v pravém sloupci přičtena k čerpané podpoře kategorie OP a SPOLUFIN. Diskrepance ve skutečně čerpané a zákonem schválené podpoře u jednotlivých kategorií podpor lze vysvětlit zapojením nároků z nespotřebovaných výdajů, dalším možným vysvětlením konečného rozdílu může být časový posun při procesu rozdělování finančních prostředků na základě výsledků veřejných soutěží z minulého období k projektům schválených programů.

² Výzkumnou základnou jsou míněny lidské zdroje v oblasti VaVal a výzkumné infrastruktury ve smyslu Sdělení Komise 214/C 198/01–Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací, které jsou koncentrovány v organizacích provádějících výzkum, vývoj, inovace a přenos znalostí.

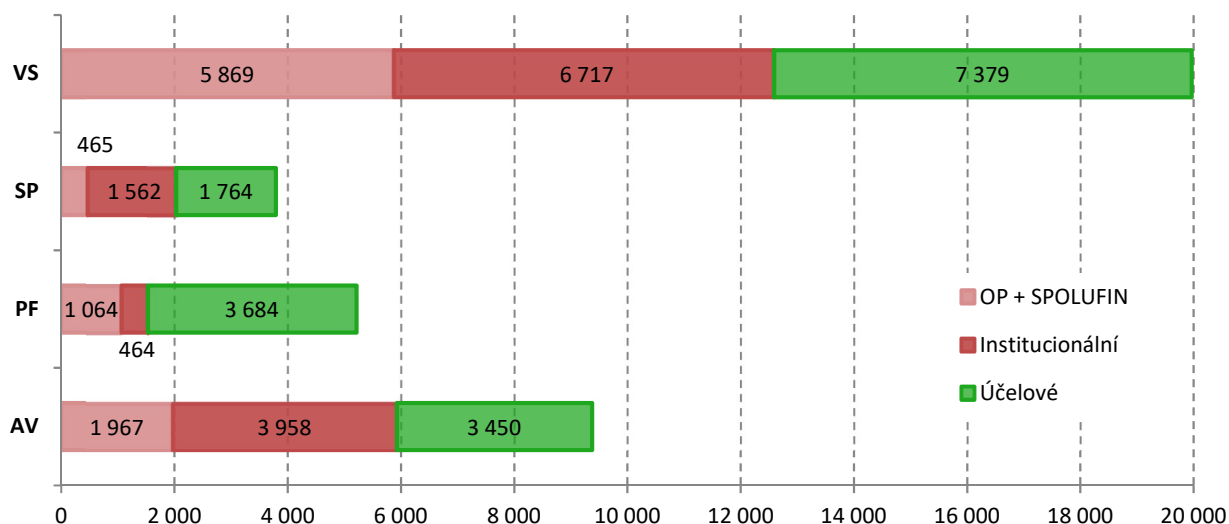
³ Např. *Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací* schválené usnesením vlády ČR dne 19. července 2012 č. 552, resortní nebo meziresortní koncepce rozvoje VaVal.

⁴ Na základě údajů z IS VaVal exportovaných dne 1. 8. 2019.

Ve srovnání s rokem 2017 došlo k nárůstu prostředků schválených zákonem na kategorie podpor o 2 095 mil. Kč. K nejmarkantnějšímu navýšení došlo ve prospěch kategorie RVO (meziroční nárůst o 1 516 mil. Kč, tj. 13,6 %). Rok 2017 byl unikátní v tom, že končilo najednou 10 programů účelové podpory (šlo především o programy MŠMT). I přes tuto skutečnost druhý nejvyšší nárůst v roce 2018 zaznamenala kategorie PROJEKTY (meziroční nárůst o 973 mil. Kč, tj. 8,3 %), přičemž tento nárůst byl způsoben především nárůstem alokace u programů TA ČR.

Konkrétní objemy institucionální a účelové podpory ve smyslu zákona na podporu VaVal čerpané v roce 2018 jednotlivými skupinami příjemců uvádí obrázek 2.1. Pokud pomineme kategorii OP + SPOLUFIN, tak účelová složka podpory tvoří převažující podíl celkové podpory u všech skupin příjemců. V případě podniků lze její zásadní převahu (71 %) považovat za žádoucí, u veřejných subjektů indikuje zvýšené riziko meziroční nestability ve financování. U vysokých škol činil v roce 2018 podíl účelového financování 37 % a podíl kategorie OP + SPOLUFIN mající charakter účelového financování 29 %, u příspěvkových organizací státu činily tyto podíly 47 % a 12 %. V případě ústavů AV ČR činil v roce 2018 podíl čerpané institucionální podpory (bez OP + SPOLUFIN) 42 %. Interpretace je výrazně ovlivněna začleněním nástrojů institucionálního charakteru do účelové podpory a nerovnoměrným vývojem čerpání prostředků z ESIF. U vysokých škol je nutno vzít v potaz vícezdrojové financování včetně prostředků na vzdělávací aktivity, které nejsou do výše zmíněných podílů započteny.

Obrázek 2.1: Objem prostředků státního rozpočtu a části OP čerpaných skupinami příjemců v roce 2018 (v mil. Kč)

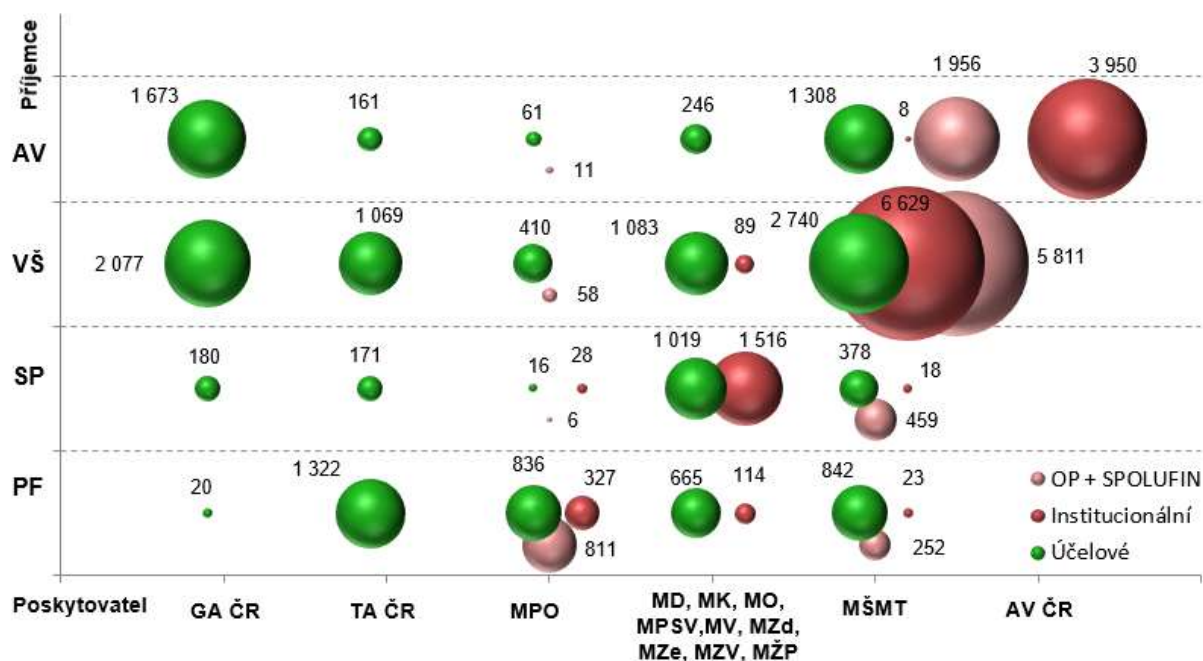

Zdroj: IS VaVal, export 1. 8. 2019 | Nejsou zahrnuty finance určené na poplatky za účast ČR v mezinárodních programech VaV a za členství v mezinárodních organizacích VaV.

AV – veřejné výzkumné instituce, které zřídila AV ČR dle zákona č. 341/2005 Sb.; **PF** – právnické a fyzické osoby, jednotlivci a instituce nespádající do žádné z výše uvedených skupin, např. akciová společnost, společnost s ručením omezeným, obecně prospěšná společnost, nadace, občanské sdružení; **VS** – vysoké školy (veřejné, státní a soukromé); **SP** – státní příspěvkové organizace, organizační složky státu a veřejné výzkumné instituce mimo ústavů AV ČR a státních vysokých škol

Podíl jednotlivých poskytovatelů na financování skupin příjemců ze státního rozpočtu a části OP v roce 2018 je patrný z obrázku 2.2.

Obrázek 2.2: Distribuce prostředků státního rozpočtu a části OP čerpaných skupinami příjemců v roce 2018 podle jednotlivých poskytovatelů (v mil. Kč)

Zdroj: IS VaVaI, export 1. 8. 2019 | Nejsou zahrnuty finance určené na poplatky za účast ČR v mezinárodních programech VaV a za členství v mezinárodních organizacích VaV.

Vzhledem k pozici řídicího orgánu OP VVV a OP PIK je v případě MŠMT a MPO v obrázku zahrnuta kategorie OP + SPOLUFIN, největší částku z této kategorie čerpaly vysoké školy (5,9 mld. Kč), za nimi jsou ústavy AV ČR (2,0 mld. Kč), dále podniky (1,1 mld. Kč) a příspěvkové organizace (0,5 mld. Kč). Účelové prostředky získávají všechny skupiny příjemců od všech poskytovatelů s výjimkou prostředků od AV ČR, neboť AV ČR poskytuje institucionální podporu (RVO) výhradně⁵ svým ústavům, a to ve výši necelých 4 mld. Kč v roce 2018. Prostředky GA ČR využívají především vysoké školy (2 mld. Kč) a ústavy AV ČR (1,7 mld. Kč). Podpora TA ČR by měla směřovat především do podniků (1,3 mld. Kč), ale významnou měrou směřovala také vysokým školám (1,1 mld. Kč). MPO podporuje primárně podniky, a to jak účelově (0,8 mld. Kč), tak institucionálně prostřednictvím RVO (0,3 mld. Kč), významná část účelové podpory MPO nicméně opět směřuje vysokým školám (0,4 mld. Kč). MŠMT, jež je největším poskytovatelem z hlediska objemu distribuovaných prostředků, rozděluje zejména institucionální (bez SPOLUFIN) podporu vysokým školám (6,6 mld. Kč). Účelové prostředky MŠMT využívají nejvíce vysoké školy (2,7 mld. Kč), téměř o polovinu méně ústavy AV ČR (1,3 mld. Kč) a pak také podniky (0,8 mld. Kč). Ostatní resorty, tj. MD, MK, MO, MPSV, MV, MZd, MZe, MZV a MŽP, jsou zaměřeny především na ty subjekty,

⁵ Kromě institucionální podpory obsahuje rozpočtová kapitola Akademie věd ČR rovněž náklady na činnost – v roce 2018 to bylo 1 738 mil. Kč, tj. o 159 mil. Kč více než v roce 2017.

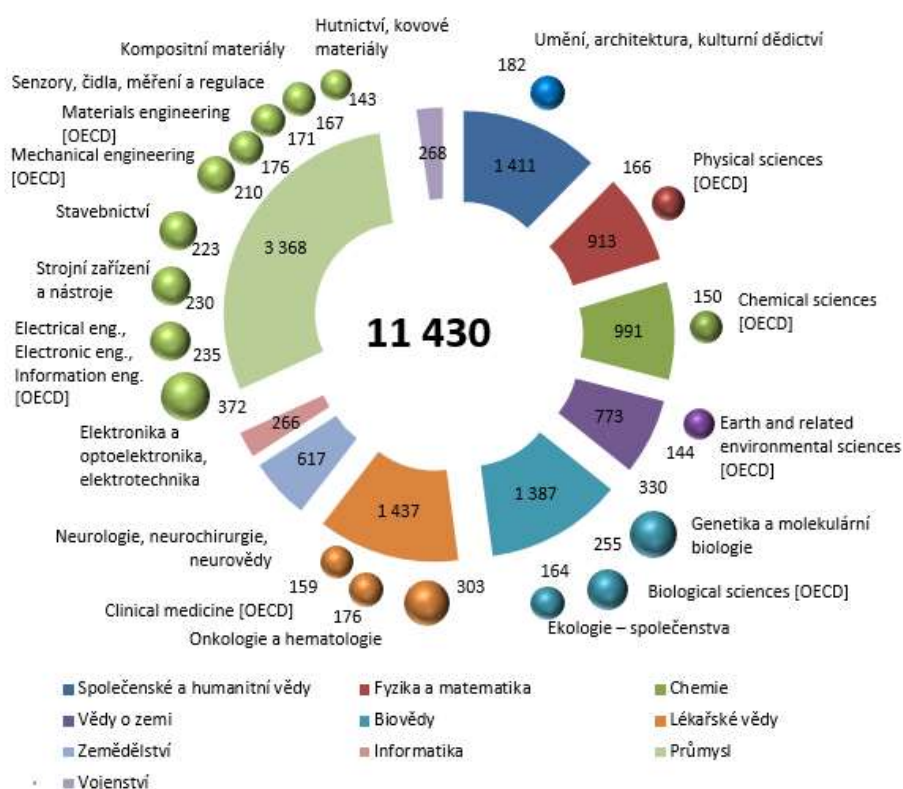
jejichž jsou zřizovateli (skupina SP). Podporují je institucionálně (1,5 mld. Kč) a účelově (1 mld. Kč) s tím, že MD, MPSV, MZV a MŽP poskytují pouze podporu na RVO. Účelovou podporu těchto ostatních resortů však s úspěchem využívají také vysoké školy (1,1 mld. Kč) a podniky (0,7 mld. Kč). Nízký finanční podíl pracovišť AV ČR na čerpání účelové podpory z TA ČR a ostatních resortů může indikovat jejich zaměření spíše na základní výzkum, než na aplikovaný.

2.3 Oborová struktura účelové podpory výzkumu a vývoje

V následující subkapitole jsou prezentována data členěná v oborové struktuře dle číselníků zavedených IS VaVal, v současnosti dochází k vkládání dat nově zahájených projektů ve struktuře OECD Fields of Research and Development. Převedení číselníku do struktury OECD je nezbytné rovněž pro realizaci národní úrovně hodnocení výzkumných organizací podle Metodiky17+, kterou schválila vláda svým usnesením ze dne 8. února 2017. Předpokládá se, že data z IS VaVal pro následující období budou tak díky sjednocení číselníků lépe analyticky využitelná.

Účelovou podporu podle oborových skupin v roce 2018 znázorňuje obrázek 2.3. Zahrnuty jsou pouze prostředky na programové a grantové projekty (celkem 26 programů a skupin grantových projektů, seznam viz tabulka 2.1), tj. bez projektů velkých výzkumných infrastruktur a projektů financovaných prostřednictvím NPU mající z analytického pohledu institucionální charakter.

Obrázek 2.3: Účelová podpora na PROJEKTY ze státního rozpočtu skupinám oborů a jednotlivým oborům v roce 2018 (v mil. Kč)

Zdroj: IS VaVal, export 1. 8. 2019 | Uvedeny jsou pouze obory, jejichž podpora v roce 2018 překročila 140 mil. Kč.

Účelová podpora na PROJEKTY (11,4 mld. Kč) vypovídá o úspěšnosti vědeckých týmů jednotlivých oborových skupin a vybraných oborů VaVal v soutěžích o národní prostředky. Interpretace je přesto omezena specifikou oborového členění v IS VaVal a postupným přechodem na nový a stále se upřesňující číselník a zaměřením některých programů na podporu horizontálních aktivit. Dále na příkladu vysokého podílu čerpané podpory u oboru Umění, architektura a kulturní dědictví je patrné, že některé obory v rámci oborových skupin jsou preferovány přímo zaměřením programu (NAKI II). Z hlediska oborového zaměření projektů byl nejvýrazněji podporovanou skupinou oborů Průmysl (3,4 mld. Kč) následovaný Lékařskými vědami (1,4 mld. Kč), Společenskými a humanitními vědami (1,4 mld. Kč) a Biovědami (1,4 mld. Kč). Finanční podporu dosahující téměř 1 mld. Kč vykázaly také skupiny Chemie a Fyzika a matematika.

Obrázek 2.5 uvádí rozdělení prostředků na programové a grantové projekty oborovým skupinám podle poskytovatele. Skupina oborů Průmysl je podporována především prostřednictvím programů TA ČR a MPO. Lékařské vědy jsou podporovány především z prostředků účelové podpory z kapitoly MZd a následně pak z kapitoly GA ČR. Společenské a humanitní vědy jsou kromě MK významně podporovány také GA ČR. Na Biovědy, Chemii a Fyziku a matematiku je cílena především grantová podpora GA ČR. V tabulce 2.1 je možné sledovat rozpočtovanou podporu dle zákona, podporu přidělenou a skutečně čerpanou, tak jak ji předávají jednotliví poskytovatelé do IS VaVal. Sledováním rozdílů mezi rozpočtovanou a skutečně čerpanou podporou lze pak předcházet vzniku neúměrně vysokých nároků z nespotřebovaných výdajů a zefektivnit proces přípravy návrhu výdajů SR na VaVal. V případě programu BETA2 lze sledovat velké rozdíly mezi přidělenou a skutečně čerpanou podporou, k takovýmto rozdílům docházelo i v případě programu BETA, kdy NNV byly zapojeny do jiných programů kapitoly TA ČR.

Pro mezinárodní srovnání rozložení výdajů na VaV podle oboru se podařilo získat data z databáze OECD za rok 2016. Data bohužel neobsahují informaci o zdroji výdajů na VaV, tudíž nelze přímo určit, která část je pouze veřejná podpora, a tedy účelová podpora na projekty ze státního rozpočtu dle obrázku 2.3. Celkové výdaje na VaV byly alespoň rozděleny dle sektorů užití. V případě vládního (GOVERD) a vysokoškolského sektoru (HERD) lze předpokládat, že zde převažují veřejné zdroje financování na provádění VaV (tj. veřejné domácí nebo veřejné ze zahraničí). Ve veřejném sektoru sledujeme, že nejvíce výdajů na VaV v ČR směřovalo do oboru Natural Sciences (tj. 50 %), u ostatních států se pohybuje podíl financí na VaV na tento obor mezi 20–40 %. V případě podnikatelského sektoru můžeme u všech států vidět dominanci oboru Engineering and technology a poměrně velký podíl výdajů má pak obor Natural Sciences. Podíl výdajů na VaV ve veřejném sektoru zaměřených na obor Medical Sciences dosahoval v ČR 10 %, což je srovnatelné s většinou států prezentovaných na obrázku 2.4, pouze v Nizozemsku byl tento podíl 2,5 krát vyšší než v ČR. Výzkum ve veřejném sektoru zaměřený na zbylé tři obory Agricultural and veterinary sciences, Social sciences a Humanities and the arts je v ČR z pohledu podílu výdajů na VaV vyrovnaný. Pokud porovnáme rozložení podílu financí ve veřejném sektoru a rozložení výsledků dle oborů FORD (obrázek 7.7), v obou případech dominují obory Natural Sciences a

Engineering and technology, ale zbylé rozložení počtu výsledků nekopíruje skladbu rozložení podílu financí. Skladba podílu výsledků je bližší podílu financí v případě počtu výsledků ve WoS publikovaných v časopisech Q1 a Q2 (viz obrázek 7.11), ze srovnání vybočuje obor Humanities, což je dáno specifiky oboru a vůbec publikačními zvyklostmi u nás.

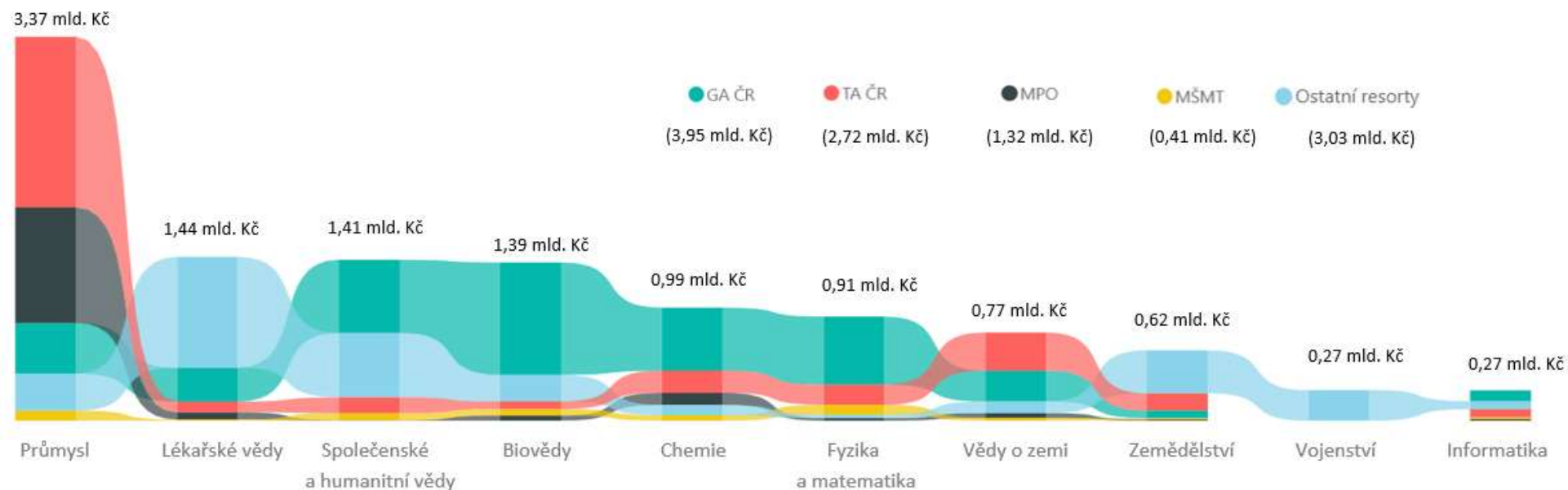
Obrázek 2.4: Indikativní mezinárodní srovnání výdajů na VaV dle sektoru provádění a dle vědních oborů (rok 2016)

Zdroj: OECD, vlastní dopočty a zpracování

Pozn.: Data pro mezinárodní srovnání byla dostupná pouze pro omezený počet států, chyběla data za většinu států EU.

Obrázek 2.5: Účelová podpora na PROJEKTY ze státního rozpočtu skupinám oborů v roce 2018 podle poskytovatele (v mld. Kč)

Zdroj: IS VaVal, export 1. 8. 2019

Tabulka 2.1: Programy a skupiny grantových projektů VaVal financované ze státního rozpočtu v roce 2018 (v mil. Kč)

			Předané údaje do IS VaVal				
Poskyto- vatel		Název programu	Podpora ze SR na rok 2018 dle zákona č. 474/2017	Přidělená podpora v roce 2018		Čerpaná podpora v roce 2018	
				Podpora ze SR	Celkové náklady	Podpora ze SR	Celkové náklady
GA ČR	Standardní projekty		3 027.8	2 985.3	3 218.3	2 977.0	3 212.5
	Projekty na podporu excelence v základním výzkumu		483.5	485.6	486.4	482.4	483.2
	Mezinárodní projekty		129.1	80.4	88.1	80.4	88.1
	LA granty		73.0	30.6	31.8	30.6	31.9
	Juniorské granty		500.0	383.8	385.7	378.5	380.4

			Předané údaje do IS VaVal			
Poskytovatel	Název programu	Podpora ze SR na rok 2018 dle zákona č. 474/2017	Přidělená podpora v roce 2018		Čerpaná podpora v roce 2018	
			Podpora ze SR	Celkové náklady	Podpora ze SR	Celkové náklady
	Podpora mezinárodní spolupráce pro získávání ERC grantů	10.0				
MK	Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II)	425.0	509.1	510.5	495.4	497.0
MO	Rozvoj ozbrojených sil České republiky	333.8	375.5	375.5	356.2	356.2
MPO	TRIO	1 083.0	1 341.3	1 896.4	1 324.3	1 891.6
MŠMT	ERC CZ	39.8	36.0	36.0	36.0	36.0
	Inter-Excellence	545.0	647.6	742.5	369.8	464.7
MV	Program bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2016 - 2021	139.2	163.6	165.3	156.5	156.5
	Bezpečnostní výzkum České republiky 2015–2020	400.0	446.9	481.1	436.8	477.2
MZ	Program na podporu zdravotnického aplikovaného výzkumu a vývoje na léta 2015–2022	911.4	1 186.2	1 206.5	1 156.4	1 176.5
MZE	Komplexní udržitelné systémy v zemědělství 2012–2018 „KUS“	270.0	269.2	330.0	268.7	329.5
	Program aplikovaného výzkumu MZe „Země“ 2017–2025	156.1	156.3	161.9	156.1	161.7
TA ČR	Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje ALFA	3.0	2.8	4.3	2.8	4.3
	Centra kompetence	930.0	846.4	1 240.1	836.5	1 230.1
	Program podpory spolupráce v aplikovaném výzkumu a experimentálním vývoji prostřednictvím společných projektů technologických a inovačních agentur DELTA	231.0	92.1	133.0	92.6	129.0
	Program aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací GAMA	245.0	166.3	169.3	140.6	143.6
	Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON	1 691.5	1 286.8	2 141.2	1 244.5	2 073.4

			Předané údaje do IS VaVal			
Poskytovatel	Název programu	Podpora ze SR na rok 2018 dle zákona č. 474/2017	Přidělená podpora v roce 2018		Čerpaná podpora v roce 2018	
			Podpora ze SR	Celkové náklady	Podpora ze SR	Celkové náklady
	Program veřejných zakázek v aplikovaném výzkumu a inovacích pro potřeby státní správy BETA2	340.0	48.4	48.4	46.8	46.8
	Program na podporu aplikovaného výzkumu ZÉTA	120.0	163.7	198.2	161.4	195.5
	Program na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací THÉTA	200.0	83.0	118.0	78.2	111.7
	Program na podporu aplikovaného společenskovedního a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA	290.0	124.5	144.3	121.2	139.2
	Program na podporu aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací Národní centra kompetence	100.0				
Celkem		12 677.2	11 911.1	14 312.6	11 429.7	13 816.8

Zdroj: : IS VaVal, export 1. 8. 2019; návrhy programů a skupin grantových projektů schválené vládou

V tabulce nejsou zahrnuty Projekty velkých infrastruktur pro VaVal (kód programu LM), Národní program udržitelnosti I (kód programu LO) a Národní program udržitelnosti II (kód programu LQ) pro jejich institucionální charakter. Celkové náklady = finanční prostředky ze všech finančních zdrojů.